

2. BASAMAK

4E443F93

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 1

1. BÖLÜM

1. Varlık, gerçek varlık ve düşünsel varlık olarak ikiye ayrılır. Gerçek varlık, gerçekliğini nesnelerden, olaylardan, kişilerden alan varlıktır. Uzayda yer kaplar, zaman içinde değişir ya da yok olur. Düşünsel varlık ise duyularla algılanamayan, uzay ve zaman dışı olan, somut gerçekliği bulunmayan varlıktır.

Parçaya göre, “gerçek varlık” ve “düşünsel varlık” ayrımında aşağıdakilerden hangisi ölçüt alınmıştır?

- A) Taşıdığı değer
- B) Oluşturulduğu terimler
- C) İfade edilme biçimi
- D) Varoluşun niteliği
- E) Aralarındaki ilişki

2. Varlık felsefesi öncelikle varlığın var olup olmadığı sorunuyla ilgilenir. Gözle görülüp elle tutulabilen somut varlıkları ele aldığı gibi, sayılar, kavramlar, fikirler gibi soyut varlıkları da ele alır. Varlığı var kabul edenler onu düşünce yoluyla açıklamaya çalışır.

Parçaya dayanarak varlık felsefesi hakkında hangi genellemeye ulaşamaz?

- A) Varlığı kuşatıcı olarak sorgular.
- B) İdeal varlıkları gözardı etmez.
- C) Somut olanı önemsiz görür.
- D) Sorgulamalarında akli temel alır.
- E) Kendini somut olanla sınırlamaz.

3. Felsefenin varlığa yaklaşımı hakkında aşağıda verilen bilgilerden hangisi yanlıştır?

- A) Varlığın var olup olmadığını sorgular.
- B) Varlık hakkında genel geçer yasalara ulaşır.
- C) Varlığı bir bütün olarak ele alır.
- D) Varlıkla ilgili problemleri akıl yoluyla irdeler.
- E) Varlıkla ilgili genel sorular sorar.

4. “Biz, varlığı doğrudan duyularımızla algılarız.” **savının temelsizliğini savunan biri, aşağıdakilerden hangisini bu savın temelsizliğini gösteren bir varlık örneği olarak sunabilir?**

- A) Peri
- B) İnsan
- C) Ateş
- D) Dağ
- E) Su

5. • **Gerçek varlık:** Gerçekliğini nesnelerden, olaylardan, kişilerden alan, belli bir zaman ve mekanda var olanıdır. Duyu organları ile algılanır.
- **Düşünsel varlık:** Zihin ürünü olan ve ona bağımlı kalan varlıklardır. Soyutlamalarla elde edilmiştirler; duyu organları ile kavranamazlar.

Aşağıdakilerin hangisinde gerçek varlık ve düşünsel varlık birlikte yer almaktadır?

- A) Atom - hücre
- B) Deniz anası - deniz kızı
- C) Çiçek - saat
- D) Meridyen - Ekvator
- E) Güneş - Dünya

6. Bilime göre varlık, nesnel gerçeklikte var olan her tür olgusal ve edimsel şeydir. O halde bilim için varlık vardır ve onun yokluğunu kesinlikle düşünmez. Var olan bu varlığı genel olarak değil, onu parçalayarak veya bölümler halinde araştırır. Buna karşılık felsefenin varlık konusunda bilim kadar net bir cevabı yoktur. Varlığın var olmadığını savunan görüşlerin yanı sıra “Varlık vardır” diyenler de kendi içlerinde çok çeşitli varlık kuramlarına sahiptirler.

Buna göre, “bilimin varlığa yaklaşımı” aşağıdakilerin hangisinde ifade edilmiştir?

- A) Realist bakışa sahiptir.
- B) Varlığı düşünceyle sınırlar.
- C) Varlığından kuşku duyar.
- D) Doğaüstü güç yükler.
- E) Çelişkili açıklamalar içerir.

7. Bilim insanı, araştırma konusu yaptığı varlığın gerçekten var olup olmadığını veya hangi anlamda varolduğunu kendi kendisine sormaz. Bilimin bakış açısından varlık gözlemlenebilir, deney yoluyla bilinebilir, eni, boyu, derinliği olan varlıktır.

Parçaya göre, bilimin ve bilim insanının varlığa yaklaşımı hakkında hangi sonuca ulaşılabilir?

- A) Düşünceye konu olan varlıkları ele alır.
- B) Varlığı nesnel bir gerçeklik olarak kabul eder.
- C) Varlığı bir yönüyle değil, genel olarak ele alır.
- D) Varlığa eleştirel yaklaşır.
- E) Varlığı varlık yapan genel ilkeleri bulmaya çalışır.

8. • İnsan zihninden bağımsız olan varlıklara gerçek varlıklar denir. Örneğin; ev, araba, ağaç, insan, taş vb.
• Varlığı insan zihnine bağlı olan varlıklara düşünsel (ideal) varlıklar denir. Örneğin; rakamlar, geometrik semboller, "Pi" sayısı, Kaf Dağı vb.

Buna göre, aşağıdaki yargıların hangisi düşünsel varlıkların özelliğini yansıtmaz?

- A) Soyut niteliktedirler.
- B) Bireysel bilincin dışındadırlar.
- C) Deneyim ve gözlemlerin sınırlarını aşarlar.
- D) Zihinsel tasarımlardır.
- E) Akıl kavramlarıdır.

9. Felsefe, varlıkla ilgili olarak eleştirel bir tavır takınır; onun var olup olmadığını, dünyadaki varlıkların gerçek mi yoksa görünüş mü olduklarını sorar. Buna karşın bilim, önce nesnel bir tavırla insan zihninden bağımsız bir gerçekliğin var olduğunu kabul eder; sonra da bu gerçekliğin bilgisine ulaşmaya çalışır.

Parçadan aşağıdaki genellemelerden hangisine ulaşamaz?

- A) Bilimin ve felsefenin varlığa yaklaşımları farklılık gösterir.
- B) Bilim, varlığa olgusal bir gerçeklik olarak yaklaşır.
- C) Felsefe varlığa tümel bakışa sahiptir.
- D) Varlık hem felsefenin hem de bilimin konusudur.
- E) Felsefe varlığı parçalar halinde konu edinir.

10. Metafizik, doğa ötesi sorunlarla ilgili ussal açıklamalardır. Varlığın var olup olmadığı, Tanrı, ruh, öteki dünya, ölümsüzlük gibi felsefenin ilk ve son sorunlarıyla uğraşır. Var olan asıl varlığı, görünenin arkasındaki asıl varlığı, ilk nedenleri ve ilk ilkeleri araştıran bir alandır.

Buna göre, metafizikle ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Anlama ve bilme ihtiyacını giderdiği
- B) Soyut konuları ele aldığı
- C) Mantık ilkelerini temel aldığı
- D) Çözülmemiş konulara yöneldiği
- E) Olgusal sınırların dışına çıkmadığı

11. Kant, "İnsan akıllı, bilgisinin belli bir türünde özel bir kaderle karşı karşıyadır. İnsan akıllı, bu bilgisinde öyle sorular tarafından rahatsız edilmektedir ki, akıl onları ne yanıtlayabiliyor ne de yadsıyabiliyor." demiştir.

Aşağıdakilerden hangisi Kant'ın parçada sözünü ettiği sorulardan değildir?

- A) Varlığın kökeni nedir?
- B) Ruh ölümlü müdür, ölümsüz müdür?
- C) Evrenin başı ve sonu var mıdır?
- D) Gerçeğin bilgisine ulaşılabilir mi?
- E) Evren niçin var olmuştur?

12. "Varlık sadece madde midir, yoksa maddeye ek olarak ruh da var mıdır?" sorusu kadar temel bir soru olabilir mi? Maddeyle zihin arasında bir ilişki olup olmadığı, evrende bir nedenselliğin hüküm sürüp sürmediği; sürüyorsa eğer bunun özgürlüğümüzü nasıl etkilediği hepimizi ilgilendiren sorulardır. Bu türden sorularda yardımımıza koşan felsefe dalı metafiziktir.

Buna göre, metafizik sorunların temel özelliği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) İnsanın yaşamında ortaya çıkma
- B) Değerlere bağlı olma
- C) Doğaüstü varlık alanına ilişkin olma
- D) İnsanın eylemlerine bağlı olma
- E) Nedensel bağlantılarla ortaya çıkma

F275EA4D

KONU DEĞERLENDİRME TESTİ - 2

2. BÖLÜM

1. Marx ve Engels, tinden başladığı için Hegel'in diyalektiğini baş aşağı duruyor olarak nitelendirmiştir. Onlara göre Hegel, ortaya koyduğu tez-antitez-sentez süreçleriyle doğru bir düşünce ortaya koymuş ancak tez aşamasını tin ile başlatmakla hata yapmıştır. Tez aşaması madde, yani doğa ile başlamalıdır. Marx ve Engels bu yaklaşımlarıyla diyalektik materyalizm düşüncesini ortaya koymuşlardır. Onlara göre varlığın tüm süreci doğanın nicel birikimlerinden oluşan nitel sıçramalardan oluşur. Nitel birikimler de nicel olanı değiştirmeyi sağlar.

Parçaya dayanarak, Marx ve Engels hakkında;

- I. Diyalektik bakış açısını benimsemişlerdir.
- II. Materyalist düşünceyi temel almışlardır.
- III. İdealist bir yaklaşımı öne çıkarmışlardır.

sonuçlarından hangilerine varılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2. Matematiğin aksiyomları, yalnızca sayılar ve diğer matematiksel nesneler hakkında sezgiler aracılığıyla kazanılmış bilginin dilsel ifadeleridir. "Doğal sayı", "nokta", "düzlem", "doğru", "çizgi" gibi ifadeler duyuşal yaşantıyla elde edilmiş olan gerçek nesnelerin adları değildir. Bu ifadeler bize Husserl'in 'özlere ilişkin sezgi' adını verdiği sözü konusu deney biçimi içinde doğrudan ve aracısız olarak verilen ideal nesnelerin adlarıdır.

Bu parçada, anlatılmak istenen düşünce aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Var olanların bir kısmı deneyle değil, sezgi ile bilinebilir.
- B) İnsan her şeyi bilme iddiasında olmamalıdır.
- C) İnsan bazen kendi deneyimlerine bile güven duymalıdır.
- D) Varlığı niteliklerinden soyutlayarak gerçek bilgisine ulaşmak olanaksızdır.
- E) Bilgi ancak deneyimlere dayanarak öğrenilebilir.

3. Azande toplumunda büyücüler ve büyücülük, bizim toplumumuzda ise bilim ve bilimciler vardır. İkisi sadece farklı alanları oluşturur ve aşkın bir standarda göre biri diğerinden üstün sayılamaz: Bize göre bilim daha iyidir, Azandelere göre büyücülük. Burada tüm yapabileceğimiz, sadece anlamaktır. Her toplum yeni üyelerinin doğuşu, cinsel ilişkiler ve ölümü düzenlemenin ve bunlarla meşgul olmanın bir yolunu bulmak zorunda olduğuna göre, anlamak da ancak ortak bir insani durumu paylaşmamız halinde mümkün olabilir.

Bunları söyleyen bir düşünür, aşağıdaki yaklaşımlardan hangisinin temsilcisi olabilir?

- A) Hermeneutik
- B) Yeni ontoloji
- C) Yöntemsel Kuşkuculuk
- D) Diyalektik Materyalizm
- E) Mantıksal Pozitivizm

4. Nicolai Hartmann'a göre, değişik nitelikler taşıyan varlık alanlarını kavrayabilmek için evren bir bölümüyle değil, bütünlüğüyle ele alınmalı; olgular ve olaylar arasındaki varlık bağlantıları araştırılmalıdır. Varlık, kendi bütünlüğüyle ortadadır ve iki temel kategorisi (belirleyici ilkesi) vardır. Birincisi, mekan ve zaman boyutları içinde yer alan "reel varlık", ikincisi ise zaman ve mekan boyutlarının dışında kalan ve değişmeyen "ideal varlık" kategorisidir.

Nicolai Hartmann'ın bu görüşü, aşağıdaki yargılardan hangisiyle paralellik gösterir?

- A) Her düşünce bir yararlılık göstergesidir.
- B) Dünyada varlığı olan biricik şey insandır.
- C) Nesnel varlık bilimsel anlamda bilinemez.
- D) Her gerçekliğin altında başka bir gerçeklik vardır.
- E) Varoluş nesnelerle değil, yalnız insanlarla ilgilidir.

2. BÖLÜM

20. Yüzyıl Felsefesinin Yaklaşımları ve Filozoflarının Görüşleri

5. Modern çağın insanı! Gerçi çok şey kazandın, ama her şeyini yitirmek tehlikesi içindesin. Bütün evreni ele geçirmek sevinci içindesin, ama kendi kendini yitirmek üzeresin. Gerçi dev tekniğin içinde kendine verimli bir güçlendirme aracı elde ettin, ama kendini güçlendiremedin. Gerçi atomun sırlarını çözdün, ama kendi kendine yabancı oldun.

Varoluşçu Felsefe'nin yaklaşımını ortaya koyan bu görüş, aşağıdaki filozoflardan hangisince dile getirilmiş olabilir?

- A) Edmund Husserl
- B) Nicolai Hartmann
- C) Jean Paul Sartre
- D) John Dewey
- E) William James

6. • Varlık en son şeydir; onun arkasında başka bir şey aramamak gerekir.
• Varlık bilgiden öncedir; var olmayanın bilgisi olmaz.
• Bilgi kuramı ontolojik bir temele dayanmalıdır.

Bu görüşler, aşağıdaki yaklaşımlardan hangisinin temelini oluşturur?

- A) Septisizm
- B) Entüisyonizm
- C) Empirizm
- D) Varoluşçuluk
- E) Yeni Ontoloji

7. Güç istenci, evrenin her türlü devinimindeki en temel istenç olmakla beraber, tüm detayları mikro ve makro kozmosu kaplar. Tüm değişim ve dönüşümler bu istencin farklı kiselere bürünmüş halidir. Her detayda bu istencin izlerini yakalamak mümkündür.

Bu parça, "güç istenci" ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisini destekler?

- A) Yaşama bağlılığı azaltır.
- B) Yaşamın temelidir.
- C) Geleneksel düşünme biçimidir.
- D) Toplumsallığa dönüktür.
- E) Evrendeki dönüşümü engeller.

8. Mantıkçı Pozitivistlere göre, bir cümle (önermenin) doğruluğu, o cümle (önermenin) içeriğinin doğada desteklenip desteklenmemesine bağlıdır. Bu durum ise duyularla saptanabilir. Eğer bir cümle duyularla desteklenirse doğrulanabilir; tersine, duyularla saptanabilecek olgular dışında bir içerik taşıyorsa, doğru olup olmadığı bilinemez.

Buna göre, Mantıkçı Pozitivizm'de bir önermenin doğruluk ölçütü aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamlı ifadelerle dayalı olmaması
- B) Felsefi temelini olması
- C) Olgularla örtüşmesi
- D) Kendi içerisinde tutarlı olması
- E) Öznel yargılar içermesi

9. "Ben, benden bekleneni yapmak, bana verilmiş olan kimliği ve değerleri olduğu gibi benimsemek yerine, kendi kimliğimi belirleyebildiğim, tercihlerimi hayata geçirebildiğim, kendi değerlerimi oluşturabildiğim ölçüde varolurum."

Bu görüş, aşağıdakilerin hangisinde özetlenmektedir?

- A) İnsan, özgürce seçim yaptığı sürece var olur.
- B) İnsanın öncelikli amacı, mutlu olmaktır.
- C) Özgürlük ahlak alanıyla sınırlıdır.
- D) Bilinç, eylemlerinde kendini aşar.
- E) Eylemde bulunmak, insana sorumluluk yükler.

10. Doğada ve tarihte belirleyici olan süreçler kendi içlerindeki karşılıklı yoluyla oluşur ve bütün olayların bu maddi temel ilişkilerle açıklanması gerekir. Tüm gerçekliğin özü maddeci. Bilinç maddeyi değil, madde bilinci yaratır. Düşünsel görünenler de dahil, her şey maddi dünyadan kaynaklanır.

Bu görüşü savunan düşünür hakkına;

- I. Rasyonalist,
- II. Mantıkçı pozitivist,
- III. Diyalektik materyalist

nitelemelerinden hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) I ve II
- C) Yalnız II
- D) Yalnız III
- E) II ve III

7483CA33

DÖNEM DEĞERLENDİRME TESTİ - 3

1. I. Şu koyun beyazdır.
II. Sarı, en güzel renktir.
III. Yemeğe sen de gelmelisin.
IV. 2006 yılının yazı sıcaktı.

Yukarıdaki ifadelerden hangisi bilimsel yaklaşıma uygundur?

- A) II ve III B) I ve IV C) II ve IV
D) III ve IV E) I ve III

2. Bilim, konu olarak bizim dışımızda bulunan nesnel dünyayı ele alır. Bu dünya hakkında bize zengin görüşler sunar.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine varılabilir?

- A) Bilimsel bilgi, bilimsel doğrulamayı gerektirir.
B) Bilim, zaman içinde felsefeden koparak bağımsızlığını kazanmıştır.
C) Bilim, birikimli olarak ilerleyen bilgilerden oluşur.
D) Bilim, olgusal gerçekliğin bilgisini verir.
E) Bilim, çok sayıda varsayımdan hareket eder.

3. Bilimlerdeki gelişmelerin önceleri felsefenin alanının daralmasına yol açtığı düşünülmüştü. Hızla gelişen bilimlerin yanında, felsefenin varlığı tehlikeye düşmüş görünüyordu. Sonuçta felsefeye düşen işin sadece bilimleri temel almak, onların kavramlarını, kullandıkları dili, bu dili oluşturan önermelerin yapı ve kuruluşunu incelemek olduğu düşünüldü. Buradan, bilim felsefesi doğdu.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabılır?

- A) Bilim ile felsefe arasındaki ilişki, felsefenin ortadan kalkmasıyla sonuçlanmıştır.
B) Felsefenin konusunu sadece bilimle sınırlamak felsefenin doğasıyla çelişir.
C) Hızla gelişen bilimlerin etkisiyle, bilimi konu edinen bir felsefe dalı ortaya çıkmıştır.
D) Felsefe her dönemde, o döneme özgü yaşantı biçiminin özelliğini taşımıştır.
E) Felsefeyle bilim arasında tarih boyunca karşılıklı bir etkileşim olmuştur.

4. • Betimleme, olgunun oluş sürecinin ortaya konulmasıdır.
• Açıklama, bir olguyu meydana getiren öğeler arasındaki bağıntının açık seçik olarak ortaya konulmasıdır.

Buna göre, betimleme ve açıklama ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Betimleme, olgunun nasıl olduğunun; açıklama ise nedeninin belirlenmesidir.
B) Betimleme, bilimsel sürecin; olgu ise sonucun ifadesidir.
C) Betimleme ve açıklamanın amacı aynıdır.
D) Betimleme, yöntemsel sürece; açıklama ise pratik değere karşılık gelir.
E) Bazı durumlarda betimleme, açıklamanın; bazı durumlarda açıklama, betimlemenin yerine geçer.

5. Tek veya belirli bir bütünden oluşan ahlâk ilkeleri ve değerleri pekala oluşturulabilir. Ahlâki normlar ve ilkeler subjektif değil, aksine objektiftir. Hırsızlık yapmak, insanları dolandırmak, yalan söylemek gibi davranışlar hiçbir kişi ve grup tarafından kabul edilmeyen ve edilmemesi gereken davranışlardır.

Yukarıdaki ifadeleri söyleyen bir kimsenin aşağıdakilerden hangisini kabul etmesi beklenir?

- A) Ahlâki belirlenimlerin olamayacağını
B) Kişilerin eylemlerinden sorumlu tutulamayacağını
C) Eylemlerin kişileri ilgilendirdiğini
D) Bireysel çıkarların her şeyden üstün olduğunu
E) Ahlâkın evrensel nitelikte olmasını

6. İnsan karar verirken dış uyarcıların, duygularının hatta kendisinin farkında olmadığı bilinçaltı etkenlerin bile etkisindedir. Bu nedenle, kararlarında kendisini bağımsız hissetmesine rağmen, durum böyle değildir.

Bu görüş, aşağıdaki yargılardan hangisini desteklemektedir?

- A) İnsan, ahlâki eylemlerinde özgür değildir.
B) İnsan, ahlâki eylemlerinde özgürdür.
C) Özgürlük bilgi birikiminden kaynaklanır.
D) İnsan, kendi eylemlerinin tek belirleyicisidir.
E) Sağlam kişilik yapısı, insanı özgürleştirir.

7. George Orwell, "1984" adlı eserinde totaliter bir rejimin yönetimi altındaki bir dünyada var olan yaşam biçimini ve bireyin bastırılmışlığını ele alır. Bu dünyada herkes korku içindedir. Herkes sürekli izlenir. İzinsiz, düşünmek bile yasaktır. İnsanların özel hayatı söz konusu değildir. Dünya "Büyük Birader" in zorbalığı altında tüm güzelliğini yitirmiştir.

Bu parçadan hareketle aşağıdaki sonuçlardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Modernizm, tüm olumsuzlukları ortadan kaldırabilir.
- B) İnsanlar yaşam görüşlerinde yönetime destek olurlar.
- C) Baskıcı rejimler dünyayı yaşanmaz kılar.
- D) Teknoloji, insanların kendilerini geliştirmelerini sağlar.
- E) Baskı altındaki insanlar daha mutlu olurlar.

8. Günümüz dünyasında egemenlik, sınırsız yetki ve denetim hakkından çok insan hakları, yurttaşların hukuk önünde eşitliği, hak ve ödevlerden eşit bir biçimde yararlanma gibi durumlarda sınırlanan bir unsur olarak dikkat çekmektedir.

Bu parçaya göre, aşağıdakilerden hangisi egemenlik karşısında daha üstündür?

- A) Toplumsal gereksinimler
- B) Bireysel haklar
- C) Bürokratik yapı
- D) Devlete yönelik tehditler
- E) Devletin kurumsal yapısı

9. İnsanlar topluluk halinde, bir devletin sınırları içinde ve bir takım hukuk kurallarına uyarak yaşarlar. Sofistler, toplumsal koşulların, hukuk düzenlerinin, devlet şekillerinin zaman içinde değiştiğini ve bunların her devlette başka başka olduğunu kavramışlardı. Bu gözlemlerden sonra Sofistler, devlet ve hukukun değişken koşulların eseri olduğu sonucuna varmışlardı.

Sofistler bu parçadaki görüşlerinde aşağıdakilerden hangisini savunmaktadır?

- A) İdeal düzenin olanağını
- B) Devletin, aşkın bir güce dayandığını
- C) Devletin gözlenemez bir yapıda olduğunu
- D) İdeal bir düzenin olamayacağını
- E) Hiçbir devlet olanağının bulunmadığını

10. Ahlâki eylem, bireyin kendi istek ve beklentileri doğrultusunda özgür iradesinin seçimi ve bağlı olduğu ahlâk kuralları çerçevesinde davranışta bulunmasıdır. Ahlâki eylem özgürlüğün, sorumluluğun, vicdanın, aklın ve ahlâk yasalarının birlikte uyumlu çalışması sonucu gerçekleştirilir.

Bu parçada, aşağıdakilerden hangisi anlatılmaktadır?

- A) Ahlâki eylemin, insan olmanın değerini artırdığı
- B) Ahlâki karar ve eylemler arasında farklılıkların oluştuğu
- C) Ahlâki eylemlerin, ahlâk dışı ilkelerle desteklenmesi gerektiği
- D) Ahlâki eylemleri bilimsel olarak incelemenin zor olduğu
- E) Ahlâki eylemin, ahlâki öğelerin birlikteliği ile oluşan bir etkinlik olduğu

11. Vicdan, eylem ve davranışlarımızı ahlâki yönden değerlendiren içimizdeki bir çeşit mahkemedir. Öz eleştiri yapar, karar verir ve kararını insana uygular.

Bu parçaya dayanarak vicdan ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşılabilir?

- A) Sorumlulukların sınırını belirler.
- B) Eğitimden etkilenir.
- C) Kültürel ortamdaki etkilenir.
- D) Tüm toplumlarda aynı ilkelerle karar verir.
- E) Eylemlerin niteliğini ve yönünü belirleyen iç yetidir.

12. Devlet, Tanrı'nın istemiş olduğu bir kurumdur. Devleti yönetenler de Tanrı'nın yeryüzündeki temsilcileridir. Dolayısıyla bireylerin, devleti yönetenlere itaat etmesi bir ödevdir. Çünkü yönetici, Tanrı adına ve Tanrı'nın yasalarıyla devleti yönetir; ona karşı çıkmak Tanrı'ya karşı çıkmakla aynı anlama gelir. Yönetim, toplumu Tanrı'nın koyduğu bu yasalara uygun şekilde yönettiği sürece kabul edilebilirdir.

Bu parçada siyaset felsefesinin aşağıdaki problemlerinden hangisi sorgulanmaktadır?

- A) Bürokrasiden vazgeçilebilir mi?
- B) Herkesin memnun olabileceği bir yönetim biçimi olabilir mi?
- C) Devlet olmalı mı olmamalı mı?
- D) İktidarın kaynağı ve meşruiyetin ölçütü nedir?
- E) Devletin varlık nedeni nedir?

DC2901C5

BASAMAK DEĞERLENDİRME TESTİ

1. Tüm felsefe tarihini etkileyen Platon ve Aristoteles'in etkisini 15-17. yüzyıl felsefesinde yakından görmek mümkündür. Bu etki daha çok İslâm felsefesi üzerinden yapılan çevirilerle kendini gösterir. Antik Yunan düşüncesinin hem orijinal hem de yeni yorumuyla tanışan Batı coğrafyası, bu felsefelerde oluşan düşünceler çerçevesinde hızla gelişir.

Bu parçadan hareketle 15-17. Yüzyıl Felsefesi hakkında;

- I. Bilimin yönlendirmesiyle varlığını sürdürmüştür.
- II. Geçmiş dönemlerin etkisiyle biçimlenmiştir.
- III. Felsefe tarihinden kopuk bir dönem değildir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) Yalnız III
- D) I ve II
- E) II ve III

2. 15. Yüzyıl - 17. Yüzyıl Felsefesi için en önemli buluş şüphesiz matbaanın Batı tarafından tanınmasıdır. Matbaa ile birlikte daha önce el yazmaları ile çoğaltılmaya çalışılan kitaplar daha geniş kitlelerin eline geçmeye başlamıştır. Düşünürlerin çalışmaları artık kitlelere çok daha kısa sürede ulaşmış ve bunun sonucu olarak toplumda meydana gelen değişimler daha da hızlanmıştır. Matbaanın icadı hem Protestan hem de Katolik dünyanın reformunu hızlandırmıştır. Böylelikle Batı uygarlığının başta dini kurumları olmak üzere eğitim kurumları da hızlı bir dönüşüme girmiştir.

Bu parçaya dayanarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Matbaanın icadı düşünce dünyasının zenginleşmesine katkı yapmıştır.
- B) Matbaa sayesinde otoritelerin görüşleri ağırlık kazanabilmiştir.
- C) Matbaa, farklı bakış açılarının yaygınlık kazanmasını sağlamıştır.
- D) Toplumsal yapı matbaa sayesinde yaygınlaşan görüşlerin etkisiyle değişim geçirmiştir.
- E) İnanç dünyası, felsefi görüşlerin matbaa sayesinde yayılmasının etkisiyle başkalaşmıştır.

3. 17. yüzyılda yaşamış filozof Digby, İbn Sînâ'ya ait ruhun bedenden ayrı varlığı olduğu ve ruhun varlığının farkında olduğuna dair kanıtlarını inceler. İbn Sînâ'dan esinlendiği şey "uçan adam" metaforudur. "Metaforda gözleri kapalı, kulakları işitmeyen, bedeninin herhangi bir noktası kendisine değmeyen, havada öylece salınan bir adam tasavvur edilir. Adam, bedene sahip olduğunu bilmiyor ancak düşünüyor, düşündüğünü bilerek düşünüyor. Kalem aldığı denemesinde İbn Sînâ'nın Latinceye çevrilen 'Almahad' ve Descartes'ın 'Metot' eserinde aynı tespitin bulunduğuna dikkat çeker. İkisi de aynı şeyi kast ederek şöyle demektedir. Benliğimi yürümemi, konuşmamı, düşünmemi sağlayan kişiden (bedenden) soyutlasam; bacaklarım ve dilim olmayıp da yürüyemesem, ama hayatta olsam bana sadece zihnim karşılık verecektir. Sonuçta aynı şey olarak kaldığımı, benliğimin kaybolmadığını bilirim."

Filozof Digby'nin, kaleme aldığı denemesinde aşağıdakilerden hangisini anlatmaya çalıştığı söylenebilir?

- A) Descartes'ın İbn Sina'ya eleştirel yaklaştığını
- B) İbn Sina'nın Descartes'a göre yetersiz kaldığını
- C) Descartes ve İbn Sina'nın farklı görüşleri savunduğunu
- D) İbn Sina'nın bilimsel gelişmelerin gerisinde kaldığını
- E) Descartes'ın İbn Sina'nın görüşlerinden etkilendiğini

4. Machiavelli, İtalya'nın güçlü bir prens tarafından yönetildiği zaman ulusal birliğin sağlanabileceğini ileri sürer. Prensin mutlak güç sahibi olması gerektiğini ve bütün kurumların ona bağlı olmasının zorunlu olduğunu belirtir. Ona göre "Amaca ulaşmak için her yol mübahtır." ve prens bu ilkeye göre devleti yönetmelidir.

Bu parçaya dayanarak Machiavelli hakkında;

- I. Görüşleri hukuk felsefesi kapsamındadır.
- II. Otoriter bir yönetim öngörmüştür.
- III. Hedefe ulaşmada her yöntemi meşru görür.

sonuçlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III
- E) II ve III

10. BASAMAK

5. Descartes, bildiği ve duyumsadığı her şeyden kuşku duya-
bileceğini ancak son noktada kuşkudan, kuşku duymak-
ta olan kendinden ve tüm süreç boyunca gerçekleştirdiği
düşünme eyleminden asla kuşku duyamayacağını savu-
nur. Bu durumu “Düşünüyorum, o hâlde varım.” sözüyle
ifade eder. Dolayısıyla insanın akıl yoluyla kesin bilgilere
ulaşabileceğini ve bu bilgilere dayanarak yaşamı boyun-
ca elde ettiği bilgilerin doğruluğunu ortaya koyabileceğini
iddia eder.

**Descartes'in bu yaklaşımı aşağıdakilerden hangisiyle
adlandırılır?**

- A) Kartezyen Felsefe B) Bilimsel Felsefe
C) Yeni Ontoloji D) Çözümleyici Felsefe
E) Patristik Felsefe
6. Dinsel otoritenin zayıflamasıyla felsefe, kendini bağımsız-
laştırmaya başlamıştır. Deneyi ve akli öne çıkararak bunu
yapmaya çalışmıştır. Böylece kapalı düşünce biçimi açıl-
maya ve parçalı bir görünümle çoğullaşmaya başlamış-
tır. Felsefe din adamlarının etkisinden çıkıp farklı konumla-
ra sahip yazarlar ve düşünürlerin ilgi alanında yer almaya
başlamıştır.

**Bu parçada 15-17. Yüzyıl Felsefesi'nin hangi yönü öne
çıkarılmaktadır?**

- A) Farklı bakış açılarına açık olması
B) Toplumsal hayatı dünyevileştirmesi
C) Ulusal dillerle gerçekleştirilmesi
D) Hukuki konuları ele alması
E) Antik Çağı, çevirilerle tanınması
7. Kopernik, Batlamyus'un yüzlerce yıldır geçerli kabul edi-
len “Yer Merkezli Evren” anlayışı yerine “Güneş Merkezli
Evren” anlayışını getirmiştir. Merkezde güneşin bulundu-
ğunu, dünya ve diğer gezegenlerin ise onun etrafında ha-
reket ettiğini söylemiştir. Onun bu görüşleri, kendisinden
sonra gelen bilim adamlarınca da doğrulanmıştır.

**Bu parçaya göre, bilimsel gelişme süreci hakkında ne
söylenbilir?**

- A) Basit açıklamalar içerir.
B) Olguları kendine uydurur.
C) Yanlışların ayıklanması ile gerçekleşir.
D) Seçicilik söz konusudur.
E) Beraberinde sorunlar getirmiştir.

8. Francis Bacon'a göre, bilimsel araştırmanın başlangıcın-
da insan zihnini kuşatan ve onda derinlemesine kök sal-
mış olan idoller ve yanlış fikirler yalnızca insan zihnini ku-
şatarak veri girişini önlemekle kalmaz, giriş sağlandığında
bile spekülasyona ve yanlış yönlendirmelere, dolayısıyla da
yanlış sonuçların ortaya çıkmasına neden olur?

**Francis Bacon'un bu görüşünde “idol” aşağıdakilerden
hangisine karşılık gelmektedir?**

- A) Fenomen B) Olgu C) Ön yargı
D) İdea E) Kuram

9. Machiavelli'ye göre, devletin başındaki hükümdarın tek
amacı, devleti yaşatmak ve devletin gücünü artırmak ol-
malıdır. Bu uğurda her şey yapılabilir ve kullanılacak her
araç kabul edilebilirdir. O, hükmetmek isteyen bir hüküm-
darın egemenliğini sürdürmek için ne gibi araçlar kullan-
ması gerektiğini ayrıntılı olarak dile getirmiştir. Hükümdar
sadece yaşamı ve devletin varlığını sürdürmeyi amaçlama-
lıdır. Bunu sağlamak için başvuracağı araçlar her zaman
doğru ve övgüye değer olacaktır. Machiavelli'nin yaşadığı
dönemde İtalya'da ulusal birlik yoktu. O, küçük şehir dev-
letlerine bölünmüş bir İtalya'ya ulusal birliğini kazandırma
idealiyle “Hükümdar” adlı eserini yazmıştır.

**Machiavelli'nin parçadaki görüşü, aşağıdakilerden han-
gisiyle özetlenebilir?**

- A) Varlığım, devletin varlığına bağlıdır.
B) Amaçlar, araçları meşru kılar.
C) Devlet, Tanrısal iradenin yansımasıdır.
D) Devlet için birey vazgeçilmezdir.
E) Kurumlar toplumun güvencesidir.

10. 15. Yüzyıl -17. Yüzyıl Felsefesi insanın merkeze alındığı ve
aklının öne çıkarıldığı bir bakış açısidir. Bu bakış açısı, ye-
ni hayat anlayışı ile insan ve dünya üzerine felsefe yapma
isteğinden oluşmaktadır.

**Bu parça 15. Yüzyıl - 17. Yüzyıl Felsefesi'nde aşağı-
dakilerden hangisinin öne çıktığına dayanak olabilir?**

- A) Hümanizm B) Düalizm
C) Skolastisizm D) Empirizm
E) Machiavelizm